

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0823U101811

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 14-12-2023

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:



II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сахнюк Віта Володимирівна

2. Vita Sakhniuk

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5531-024X

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Право

Дата захисту: 10-01-2024

Спеціальність за освітою: Правознавство

Місце роботи здобувача: Національний університет водного господарства та природокористування

Код за ЄДРПОУ: 02071116

Місцезнаходження: вул. Соборна, буд. 11, Рівне, Рівненський р-н., 33028, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ
47.104.014_2946

Повне найменування юридичної особи: Національний університет водного господарства та природокористування

Код за ЄДРПОУ: 02071116

Місцезнаходження: вул. Соборна, буд. 11, Рівне, Рівненський р-н., 33028, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет водного господарства та природокористування

Код за ЄДРПОУ: 02071116

Місцезнаходження: вул. Соборна, буд. 11, Рівне, Рівненський р-н., 33028, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.07.23

Тема дисертації:

1. Адміністративно-правове забезпечення права на безоплатну правничу допомогу в Україні
2. Administrative and Legal Support of the Right to Free Legal Aid in Ukraine

Реферат:

1. У роботі розглянуто історичні передумови інституціоналізації права на безоплатну правничу допомогу та встановлено, що в різні історичні періоди право на безоплатну правничу допомогу знаходить свій формальний вираз через: 1) соціальну підтримку громади, членів сім'ї та родичів, що надавалася потерпілим особам та регулювалася звичаєвими нормами; 2) представництво вразливих категорій в судах, що врегульовувалося законодавчо; 3) адвокатуру, що також врегульовувалося нормативно-правовими актами з перерахуванням категорій осіб, які мають на це право як в цивільних, так і в кримінальних справах; 4) систему органів, яка спрямована на забезпечення доступу до правосуддя та надання правових послуг безкоштовно. Проаналізовано основні підходи до визначення та тлумачення базових понять: «правова допомога», «правнича допомога», «юридична допомога», «правова послуга», «право на правничу допомогу»,

«право на безоплатну правничу допомогу» та інші. Запропоновано під безоплатною правничою допомогою розглядати юридичну діяльність, що відбувається шляхом надання правових послуг на безоплатній основі за рахунок державних коштів уповноваженими на це суб'єктами з метою захисту прав, свобод та законних інтересів осіб, які відповідно до законодавства мають право на отримання такої допомоги. Окрему увагу приділено методології дослідження права на безоплатну правничу допомогу, як її фундаментальної основи. Описано особливості принципів пізнання, а саме: історизму, раціоналізму, об'єктивізму, соціологічного гуманізму, конкретності та універсальності та методів (історико-правового, структурно-функціонального, діяльнісного, методу системного аналізу, методу компаративістики, статистичного методу, методу опитування, формально-юридичного та методу правового прогнозування) в контексті адміністративно-правового забезпечення права на безоплатну правничу допомогу. Запропоновано під адміністративно-правовим забезпеченням права на безоплатну правничу допомогу розглядати діяльність суб'єктів у сфері надання безоплатної правничої допомоги, зміст якої становить створення та підтримка необхідних правових, інституційних, кадрових, інформаційно-аналітичних та матеріально-фінансових умов для належної реалізації, охорони та захисту права громадян, які опинилися в тяжких життєвих обставинах та потребують безоплатної професійної правничої допомоги шляхом надання правових послуг. Виділено п'ять складових: нормативно-правова, інституційна, кадрова, інформаційно-аналітична, матеріально-фінансова, які дозволяють концептуально розглянути адміністративно-правове забезпечення права на безоплатну правничу допомогу. Охарактеризовано принципи безоплатної правничої допомоги, які є основоположними ідеями та повинні бути враховані при стратегічному плануванні напрямів розвитку та державної політики у сфері правничої допомоги. Встановлено, що від принципів державної політики у сфері надання безоплатної правничої допомоги варто відрізняти принципи адміністративно-правового забезпечення права на безоплатну правничу допомогу, які співвідносяться як ціле та частина. Запропоновано законодавчо закріпити такі принципи: взаємодії та координації системи безоплатної правничої допомоги, відкритості та прозорості діяльності суб'єктів надання безоплатної правничої допомоги, пріоритетності мирного вирішення спорів, заборони зловживання правом на безоплатну правничу допомогу. З метою удосконалення адміністрування у сфері безоплатної правничої допомоги запропоновано розмежувати сфери управління Міністерства юстиції України та Координаційного центру з надання безоплатної правової допомоги, чітко прописавши це у положеннях про їх діяльність, та зберегти повноваження координації діяльності центральних органів виконавчої влади щодо реалізації політики держави у сфері надання безоплатної правничої допомоги за Міністерством юстиції України. На основі аналізу європейського досвіду здійснено авторську класифікацію адміністративно-правового забезпечення права на безоплатну правничу допомогу. :

1. За інституційним критерієм розподіл держави здійснено на такі, які мають централізовану систему адміністративно-правового забезпечення та децентралізовану.
2. За кадровим критерієм держави поділено на такі, де встановлено адвокатську монополію та, де розвинені альтернативні способи надання правничої допомоги.
3. За матеріально-фінансовим критерієм виділено групи держав, які фінансуються з державного бюджету, муніципального бюджету або змішано, а також держави з повним та частковим фінансуванням.

Узагальнено проблемні аспекти адміністративно-правового забезпечення права на безоплатну правничу допомогу, а саме: виклики воєнного часу, постійне розширення кола суб'єктів вторинної правничої допомоги, низький рівень правової обізнаності, складнощі, пов'язані з процесом її оптимізації, відсутність стабільної політики у досліджуваній сфері, проблеми налагодження взаємодії між суб'єктами правничої допомоги.

2. The article examines the historical background of the institutionalization of the right to free legal aid and establishes that in different historical periods, it finds its formal expression through 1) social support from the community, family members, and relatives, which was provided to victims and regulated by customary norms; 2) representation of vulnerable categories in courts, which was regulated by law; 3) the institution of the advocacy, which was also regulated by legal acts listing the categories of persons entitled to it in both civil and criminal cases; 4) a system of government agencies aimed at ensuring access to justice and providing legal services free of charge. The author analyzes the main approaches to the definition and interpretation of the basic categories in the

relevant area, in particular, the concepts of "legal aid", "legal assistance", "legal services", "right to legal aid", "right to free legal aid" and others. It is proposed under free legal aid to consider legal activities, which are carried out by providing legal services on a free basis at the expense of state funds, authorized for these subjects to ensure the protection of the rights, freedoms and legitimate interests of persons who, in accordance with the law, are entitled to receive such assistance. Special attention is paid to the methodology of studying the right to free legal aid as its fundamental basis. The author describes the peculiarities of the principles of cognition, namely, the principles of historicism, rationalism, objectivism, sociological humanism, specificity and universality, and methods (historical and legal, structural and functional, activity-based, system analysis method, comparative method, statistical and formal legal methods) in the context of administrative and legal support of the right to free legal aid. Based on the analysis of international documents, three main groups of international standards for ensuring the right to free legal aid have been identified: 1) standards of access of persons to the right to free legal aid; 2) standards regulating the mechanism of administrative and legal enforcement of this right; 3) quality standards for the provision of services related to ensuring the right to free legal aid. It is proposed to adopt at the national level the Standards for the provision of free legal aid, which would include the named groups and establish the main characteristics and requirements for the provision of free legal aid. The author characterizes the principles of providing free legal aid, which are fundamental ideas and should be taken into account in the strategic planning of development directions and state policy in the field of legal aid. The author establishes that the principles of administrative and legal support of the right to free legal aid should be distinguished from the principles of state policy in the field of free legal aid provision, which are correlated as a whole and a part. The author proposes to establish the following principles in law: interaction and coordination of the free legal aid system, openness, and transparency of the activities of free legal aid providers, innovation of the activities of free legal aid providers, priority of amicable settlement of disputes, and prohibition of abuse of the right to free legal aid. With a view to improving the system of administration of the free legal aid system, it is proposed to separate the spheres of management of the Ministry of Justice of Ukraine and the Coordination Center for the Provision of Free Legal Aid by clearly stipulating this in the provisions on their activities and to retain the authority to coordinate the activities of central executive bodies in implementing the State policy in the field of free legal aid with the Ministry of Justice of Ukraine. Special attention is paid to the problematic aspects of providing primary legal aid in territorial communities and the following measures are proposed: 1) conducting legal education events and information campaigns on the right to free legal aid and the procedures for obtaining it, which will help to increase awareness among residents; 2) ensuring sufficient funding from government agencies and other sources to help provide for the sustainable operation of centers and initiatives for the provision of free legal aid; 3) eliminating contradictions in legislation to ensure an effective process of engaging private law entities by local governments. Based on the analysis of the European experience, the author's own classification of administrative and legal support of the right to free legal aid is made.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Сахнюк В. В. Принципи державної політики у сфері надання безоплатної правової допомоги. Право і суспільство. 2020. № 6. Ч. 2. С. 135–140.

- 2. Сахнюк В. В. Право на безоплатну правову допомогу як об'єкт адміністративно-правового забезпечення. Юридичний науковий електронний журнал. 2020. № 4. С. 211–214.
- 3. Міщук І. В., Сахнюк В. В. Окремі аспекти права на безоплатну правову допомогу в контексті прецедентної практики Європейського суду з прав людини. Нове українське право. 2021. Випуск 3. С. 151–155.
- 4. Сахнюк В. В. Європейські стандарти адміністративно-правового забезпечення права на безоплатну правову допомогу та національне законодавство. Науковий вісник УжНУ. Серія «Право». 2022. Випуск 69 (1). С. 317–321.
- 5. Сахнюк В. В. Суб'єкти публічного адміністрування системою безоплатної правової допомоги: загальнотеоретичний аспект. Аналітично-порівняльне правознавство. 2022. № 5. С. 306–310.
- 6. Сахнюк В. В. Особливості забезпечення права на безоплатну правову допомогу в територіальних громадах. Правовий часопис Донбасу. 2023. № 1 (82). С. 52–56.
- 7. Сахнюк В. В. Характеристика інституційної складової системи безоплатної правової допомоги. Проблеми та перспективи розвитку сучасної науки: збірник тез. м. Рівне, 21–22 травня 2020 р. Рівне: НУВГП, 2020. С. 294–297.
- 8. Сахнюк В. В. До питання про співвідношення понять «правова допомога», «юридична допомога» та «професійна правнича допомога». Матеріали міжнародної науково-практичної конференції: Права людини та проблеми організації і функціонування публічної адміністрації в умовах становлення громадянського суспільства в Україні, м. Запоріжжя, 23–24 квітня 2021 року. Запоріжжя: Запорізька міська організація «Істина», 2021. С. 17–19.
- 9. Сахнюк В. В. Право на безоплатну правову допомогу: загальна характеристика. Проблеми та перспективи розвитку сучасної науки: збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції молодих науковців, аспірантів і здобувачів вищої освіти, м. Рівне, 11–12 травня 2022 року [Електронне видання]. Рівне: НУВГП, 2022. С. 261–263.
- 10. Сахнюк В. В. Діяльність системи безоплатної правової допомоги в умовах воєнного стану. Актуальні проблеми розвитку сучасного права: українські реалії та зарубіжний досвід: збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції. м. Рівне, 20–21 травня 2022 р. Рівне: НУВГП, 2022. С. 122–124.
- 11. Сахнюк В. В. Юридичні клініки в системі суб'єктів права на безоплатну правову допомогу. Право і суспільство: актуальні питання та перспективи розвитку: матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції. м. Полтава, 8 грудня 2022 р. С. 186–188.
- 12. Сахнюк В. В. Окремі аспекти взаємодії Національної поліції України з центрами надання безоплатної правової допомоги. III Всеукраїнська науково-практична конференція «Актуальні питання превентивної діяльності підрозділів Національної поліції України», м. Кропивницький, 28 квітня 2023 р. С. 230–232.
- 13. Сахнюк В. В. Правова обізнаність як елемент доступу до безоплатної правничої допомоги серед дітей та молоді. Міжнародна науково-практична конференція молодих науковців, аспірантів і здобувачів вищої освіти «Проблеми та перспективи розвитку сучасної науки», м. Рівне, 11–12 травня 2023 р. С. 582–584.
- 14. Сахнюк В. В. Забезпечення доступу до правосуддя в умовах воєнного стану. Актуальні проблеми правотворення в сучасній Україні: матеріали XIII Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Рівне, Рівненський інститут КУП НАН України, 27–28 квітня 2023 р.) / Упорядкування Оксани Якимчук. Львів: «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2023. С. 344–346.
- 15. Сахнюк В. В. Перспективи запровадження медіації в системі безоплатної правової допомоги. Медіація як альтернативний спосіб вирішення спорів: вітчизняний та зарубіжний досвід: наукова монографія / За заг. ред. В.І. Цимбалюка Львів: «Новий Світ- 2000», 2020. С. 125–139. (172 с.)
- 16. Сахнюк В. В. Волонтери та параюристи як агенти забезпечення доступності безоплатної правової допомоги. Збірник матеріалів міжнародного правничого конкурсу наукових статей серед здобувачів закладів вищої освіти. (присвячений Дню Донецького державного університету внутрішніх справ) (м. Кропивницький, Україна). Донецький державний університет внутрішніх справ. 2023. С. 382–393.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0120U105021

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Міщук Інна Володимирівна

2. Inna Mishchuk

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1491-161X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет водного господарства та природокористування

Код за ЄДРПОУ: 02071116

Місцезнаходження: вул. Соборна, буд. 11, Рівне, Рівненський р-н., 33028, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чудик Наталія Олегівна

2. Natalia Chudyk

Кваліфікація: д. ю. н., доц., 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0649-2715

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Західноукраїнський національний університет

Код за ЄДРПОУ: 33680120

Місцезнаходження: вул. Львівська, буд. 11, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46009, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дроздов Олександр Михайлович
2. Oleksandr Drozdov

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1364-1272

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Руденко Людмила Дмитрівна
2. Lyudmila Rudenko

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5059-3420

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Римського-Корсакова, буд. 2, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Цимбалюк Валерій Іванович
2. Valery Tsymbalyuk

Кваліфікація: к. ю. н., професор, 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5572-9603

Додаткова інформація:

